

[Time: 3 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

1. Answer in short (not more than two sentences) 20
 - a. Define 'Information' as per Right to Information Act.
 - b. State any two requisites of a Government Contract.
 - c. What is an 'Institutional decision'?
 - d. What is official bias?
 - e. Define Delegated Legislation.
 - f. Define Ombudsman
 - g. What are the three organs of Government and their functions?
 - h. What is substantive Ultra vires?
 - i. What is the meaning of speaking order?
 - j. State any two functions of Union Public Service Commission

2. Write short notes (any four) 20
 - a. Droit Administratif
 - b. Separation of power
 - c. A.K.Kraipak vs. Union of India.
 - d. Right to Information Act.
 - e. Parliamentary control over delegated Legislation
 - f. Central Vigilance Commission

3. Solve (Any two) :- 12
 - a. Miss. Varsha, an IAS officer working as sub-Divisional officer under the state Government while imparting her legal duties she had taken some stringent actions against land mafia's in her division. Due to political pressure, she was suspended from her officer.
 - i. Guide miss Varsha to reinstate her service?
 - ii. Under which Provision of Constitution of India, she can work without any fear of loss of her employment?

- b. Rules Provided that Person would not be granted school leaving certificate unless he had completed fifteen years of age. However, the Director was given power to grant exemption from this rule under certain circumstances in deserving cases. But the director made an invariable rule that he will grant exemption only if the person has completed thirteen years of age.
 - i. What is the meaning of Administrative discretion?
 - ii. Can the rule made by the Director be challenged? Give reason.
- c. A Regional Engineering College made admissions of candidates on basis of oral interview after a written test. The marks allocated for oral test were one-third of the total marks. This admission procedure was challenged by one candidate as arbitrary action.
 - i. Does allocated of one-third marks of the total marks for oral test violate any legal provision? Explain
 - ii. Write the judgment in the above case.

4. Answer the following (any four)

48

- a. Define administrative Law and explain the sources of Administrative Law?
- b. Discuss the Dicey's doctrine of Rule of law with relevant case laws.
- c. Explain the judicial Control over delegated legislation.
- d. Explain "Audi Alteram partem Rule.
- e. Explain Doctrine of Proportionality.
- f. Define Public Interest Litigation, discuss the role of Indian Supreme Court as a protector of rights through PIL.

[वेळ : ३ तास]

[गुण : १००]

Please check whether you have got the right question paper.

१. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (दोन ओळींपेक्षा जास्त नाही) २०
- अ. माहितीच्या अधिकाराच्या कायद्याप्रमाणे माहितीची व्याख्या लिहा.
 ब. शासकीय करारातील कोणतेही दोन आवश्यक घटक सांगा.
 क. संस्थेचा निर्णय म्हणजे काय?
 ड. अधिकृत झोक म्हणजे काय?
 इ. प्रत्यायुक्त कायदेमंडळ ची व्याख्या लिहा.
 फ. ओंबडसमन (ombudsman) ची व्याख्या लिहा.
 ग. शासनाची तीन अंगे कोणती ? व त्याची कार्ये काय आहेत?
 ह. मुलतः शक्तीबाह्य म्हणजे काय?
 य. स्पिकिंग ऑर्डर या संज्ञेचा अर्थ काय आहे?
 ज. संघ लोकसेवा आयोगाचे कोणतेही दोन कार्ये स्पष्ट करा.
२. टिपा लिहा. (कोणतेही चार) २०
- अ. ड्राअेट अॅडमिनीस्ट्रिफ (administratif)
 ब. सत्तेचे विभाजन
 क. ए.के.कृपाक विरुद्ध भारतीय संघराज्य
 ड. माहितीच्या अधिकाराचा कायदा
 इ. प्रत्यायोजित कायद्यावर संसदेचे नियंत्रण
 फ. केंद्रीय दक्षता समिती
३. सोडवा. (कोणतेही दोन) १२
- अ. कुमारी वर्षा भारतीय प्रशासकीय सेवेतील अधिकारी राज्य सरकार अंतर्गत उपविभागीय अधिकारी पदावर कार्यरत आहे. तिच्या सेवेच्या कार्यकाळात तिने तिच्या विभागातील भू माफिया विरुद्ध कठोर कारवाई केली. राजकीय दबावामुळे तिला तिच्या कार्यालयातून निलंबित करण्यात आले.
१. कुमारी वर्षा हिंस तिच्या पूर्व पदावर पुनरस्थापित करण्यासाठी मार्गदर्शन करा.
 २. भारतीय राज्य घटनेनुसार कोणत्या तरतुदी अन्वये कुमारी वर्षा या नोकरी गमावण्याच्या भितीशिवाय कार्य करू शकतील.

- ब. वयाचे पंधरा वर्ष पूर्ण केल्याशिवाय शाळा सोडायचा दाखला देऊ नये असा नियम अस्तित्वात होता. परंतु काही अपवादात्मक परिस्थितीत संचालकाला या नियमाला अपवाद देण्याचा अधिकार देण्यात आला. परंतु संचालकाने असा ठाम नियम बनविला की, जर व्यक्ती वयाचे तेरा वर्ष पूर्ण करत असेल तरच त्यास अपवाद म्हणून ग्राह्य धरावे.
१. प्रशासकीय स्वेच्छाधिकार म्हणजे काय?
२. संचालकाने बनविलेल्या नियमाला आव्हान देता येईल का? कारण द्या.
- क. एका विभागीय अभियांत्रिकी महाविद्यालयात उमेदवारांना लेखी परीक्षेनंतर मुलाखत परीक्षा घेऊन प्रवेश देण्यात आले. एकूण गुणांपैकी १/३ गुण तोंडी परीक्षेसाठी देण्यात आले. या प्रवेश प्रक्रियेला एका उमेदवाराने मनमानी प्रवेश प्रक्रिया म्हणून आव्हान केले.
१. एकूण गुणांपैकी तोंडी परीक्षेसाठी १/३ गुणांची विभागणी करणे कुठल्या कायदेशीर प्रक्रियेचे उल्लंघन होऊ शकते का?
२. वरील केसचे निर्णय लिहा.
४. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)
- अ. प्रशासकीय कायद्याची व्याख्या लिहा व त्याचे वेगवेगळे उगम स्पष्ट करा.
- ब. “डायसी”च्या ‘कायद्याचे राज्य’ या संकल्पनेची विविध न्यायनिवाड्याच्या आधारे चर्चा करा.
- क. प्रत्यायुक्त कायदेमंडळावरील न्यायालयीन नियंत्रण स्पष्ट करा.
- ड. ‘ऑडी अल्टरम पार्टम’ या लॅटिन म्हणीचा अर्थ स्पष्ट करा.
- इ. ‘प्रपोर्शनॅलिटी’ चे तत्व स्पष्ट करा.
- फ. जनहित याचिकेची व्याख्या लिहा. जनहित याचिकेद्वारे अधिकारांच्या जोपासनेची भारतीय सर्वोच्च न्यायालयाची भूमिका स्पष्ट करा.

४८
